

ZGODNJA DANICA.

KATOLISK CERKVEN LIST.

„Danica“ izhaja vsak petek na celi pol, in velja po pošti za celo leto 4 gl. 60 kr., za pol leta 2 gl. 40 kr., za četrtert leta 1 gl. 30 kr. V tiskarnici sprejemana za celo leto 4 gl., za pol leta 2 gl., za četrtert leta 1 gl.; ako zadene na ta dan praznik, izide „Danica“ dan poprej.

Tečaj XXXVIII.

V Ljubljani, 30. prosenca 1885.

List 5.

Premišljevanje in molitve za vse stanovce.

(Dalje.)

Jezus zgled ponižnosti.

Abgar, kralj v Edesi, je po svojih poslancih Jezusa prosil, da bi k njemu prišel in ga hude bolezni ozdravil. Jezus pa mu je odgovoril, da sam sicer ne more priti, da mu bo pa že svojih učencev ktereга poslal in njegovo bolezen ozdravil. Abgar bi bil pa vender rad vedel, kakšen da je Jezus, od ktereга je toliko lepega in ljubeznjivega šlišal, ter pošlje nekega slikarja na Judovsko z naročilom, da naj mu vsaj Jezusa namala po njegovi živi podobi. Ali slikar ni bil zmožen te podobe izgotoviti. Blizo Jezusa ni mogel zavoljo velike množice ljudi, ki ga je obdajala; pa tudi s skale, na katero se je usedel, da bi ga namalal, se mu ni hotlo posrečiti! Jezus pa, ki je poznal, njegove in njegovega kralja želje, mu reče bližej priti, vzame čisto, platneno ruto in vtisne svoj mili obraz čudovito v platno in mu veli, da naj ponese to podobo svojemu kralju. (Tako Evzebij v svoji cerkovni zgodovini I. 13.)

Na to podobo so se pozneje sklicevali očetje v cerkovnih zbirališih, ko so rabo svetih podob zoper ikonoklaste (zatiralce svetih podob) branili. Pozneje je bila ta podoba prenesena v Konstantinopol in nazadnje v Rim, kjer se boje še zdaj nahaja. —

Kakor gotovo vsak veren kristjan serčno želi to podobo videti, tako se pa vender tudi lahko potolaži, če je prav ne vidi, ker imamo namreč drugo podobo Jezusovo v sv. evangeliji tako natančno zadeto in popisano, kakor da bi Jezusa živega imeli pred sabo. Ss. evangelisti so nam namreč popisali Jezusove čednosti, ki so kakor glavne poteze človeškega bitja našega božjega Učenika. Ker je On zato človeško naturo nase vzel, oglejmo si po ss. evangelistih poglobitve njegove čednosti; saj jih je razodeval nam v zgled in posnemanje.

Perva se sveti nad njim ponižnost.

Pervo in naj hujši zlo, ktero je hudič z izvirnim grehom nad nesrečni človeški rod prinesel, je napuh. Ta se res strašno terdo derži naše nature, in skoraj da se kristjan popred vsacega greha ložej znebi, kakor tega. — Če tudi človek nič svojega nima, se vender tako rad ponaša z dušnimi ali telesnimi prednostimi, kakor da bi bile njegova last, ko so vender le dar

Božji. Človek si prilastuje prednosti, katerih nima, in nezmerno povikšuje te, ktere ima. On ne miruje pred, dokler tudi drugi njegovih resničnih ali dozdevnih prednost ne vidijo in ne hvalijo; povsod išče svoje časti; v ta namen mu noben pomoček ni preslab, celo z grehom hoče ljudem dopasti! V sercu se povzdiguje čez druge in pase prevzetne misli; zaničljivo gleda na druge, ktere le zato še terpi in prenaša, ker bi sicer ne imel pred kom se ponašati! To in še gerši je napuh. Napuh je studenec tisučerih grehov, napuh pa tudi tisučere dobre dela pokončá, ali vsaj njih vrednost zmanjša; napuh tisučerim gnadam pot zapre.

Človeški rod tega zlega rešit je Jezus na zemljo prišel in nam naj lepši zgled ponižnosti zapustil. On nas je ponižnosti učil z besedo in z zgledom. Tako namreč govori: Pridite k meni in učite se od mene, ker sem krotak in iz serca ponižen. (Mat. 11, 29.) In to je s celim svojim življenjem poterdil in skazal, da On ni le naj lepši zgled ponižnosti, ampak ponižnost sama. Le poglejmo.

Naš Zveličar, ki je 33 let na zemlji živel, je nosil v sebi resnično in zares Božje bitje. Njegova človeška natura je bila z Božjo natanko sklenjena. On ni ropa storil, On si ni kaj tujega prilastoval, ko se je Bogu enakega delal, ko se je Boga imenoval; ker je bil zares Bog. Ko bi bil on v Betlehemu, v Egiptu, v Nazaretu ali sicer v judovski deželi svojo Božjo naturo že pred tridesetim letom skazovati hotel; kako bi ga občudovali, hvalili, povzdigovali! Pa ne. On se je v nič storil, to se pravi, On se je tako obnašal, kakor bi ne imel Božje nature, podobo hlapca je nase vzel, človeku se upodobil, in po vnanjem najden bil kakor človek. (Fil. 2, 6, 7.) Če se je včasih pokazal žark njegovega Božjega veličastva v tisti dobi, je bil kakor memogredoč blisk. On se prikriva tako, da nihče ne more vedeti, da bi bil kaj več kot navaden človek, kaj več kot „tesarjev sin.“ Se njegova mati in njegov rednik, akoravno vesta, da je Sin Božji, si ne moreta tega razložiti, da svoje Božje veličastvo tako prikriva, da se nič ne razodene. On dela, kakor kak drug človek, On si pusti od starišev ukazovati in je pokoren; On hodi v shodnico z drugimi otroci nauke poslušat, kakor da bi mu treba bilo. On se nosi kakor tesarjev sin. Po Božjih skrivnostnih sklepih je tolika ponižnost bila potrebna k odrešenju človeštva.

Ko pa s tridesetim letom očitno nastopi, ko s svojim naukom in čudeži začne razodeti svojo Božjo naravo in nebeško poslanstvo; vendar nikdar ne išče svoje časti, ampak le čast Njega, kateri ga je poslal. On prepoveduje sloves od čudežev raznašati; ljudem, ki ga hočejo za kralja narediti, zbeži na goro; apostelnom, ki so ga na Taborški gori v nebeškem veličastvu gledali, ojstro zažuga, te prikazni pred njegovim vstajenjem nikomur ne povedati; in ko ga ljudstvo slovesno spremlja v Jeruzalem, se On tega ne veseli, ampak joka nad Jeruzalemom, in pri zadnji večerji se On, Gospodar nebes in zemlje, apostelnom kolenom poniža in jim noge umiva.

Posebno pa se nam kaže Jezusova ponižnost pri njegovem terpljenju. Tu je nepretergana versta poniževanja. Premišljuj, kako je vjet kakor razbojnik, pri Anasu za uho udarjen; na Kajfeževem dvorišču zapljuvan; od Herodeža za neumnega spoznan; kako je Barabu vstric postavljen; kako ga divja druhal biča, s ternjem krona in za kralja smeši; kako ga gerdo na Kalvarijo vlečejo, kako ga med razbojnikoma križajo; kako ga še umirajočega na križu zasramujejo!

In kako je Jezus vsa ta zasramovanja, to neslišano poniževanje prenašal? Molčé, kakor človek, ki si pomagati ne more. Ali se nam ne zdi, da bi vsaj tukaj moral svojo Božjo moč pokazati? — In vendar je ne pokaže, ampak jo do konca prikriva. Ali se ni zares v nič storil? Ali se ne vresničujejo imenovane besede apostelnove posebno v njegovem terpljenju?

Kaj je vendar vzrok, da se je Jezus tako neizrečeno ponižal?

Pervič, ker je On naj bolj spoznal nizkost in zaničljivost človeške narave v primeri z Božjo, s katero je bil zedinjen. Zato ni maral za nobeno pohvalo, dasi ravno se je tudi njegovi človeški naturi spodobila vsa naj večja hvala in na pozdrav: dobri Učenik! je odgovoril: Nobeden ni dober, razun Bog! Zato je vselej in vso čast na Boga obračal, rekoč: Jest ne iščem svoje časti, ampak Njega, ki me je poslal.

Drugič pa se je videl obloženega z grehi celega sveta, ki jih je nase vzel, in je hotel spoznati dati, da kot takemu se spodobi vse poniževanje.

Ali ni tedaj Jezus zares naj lepši zgled ponižnosti? Zato nas po pravici sv. Pavel opominja, da moramo tudi mi tako o sebi misliti, kakor Kristus Jezus, ki bi se bil lahko in po pravici povzdigoval, pa se je vendar v nič storil! — Če je tedaj Jezus svojo človeško naravo, ki je bila zavoljo njene zveze z Božjo naravo tako častitljiva, tako sveta in vzvišena, vendar tako zelo poniževal; koliko bolj se poniževanje nam spodobi, če svojo z izvirnim grehom popačeno, z lastnimi grehi omadežano naravo z Bogom primerjamo! In če On, ki je vendar naj več dobrega storil med vsemi, kar jih je bilo kdaj na zemlji, nikdar ni svoje časti iskal; kako bi jo smeli mi iskati, ki tako malo dobrega storimo in ker še to, kar smo in storimo, ni naše, ampak Božje. Kaj imaš, o človek, da nisi prejel; če si pa prejel, kaj se bahaš, kakor da bi ne bil prejel? (I. Kor. 4, 7). Če se je Jezus, ne zavoljo svojih, ampak zavoljo naših grehov tako poniževal, zakaj bi se mi poniževanja, zasramovanja branili, ki smo si ga s svojimi grehi po pravici zaslužili? Primérjajmo le sebe z Jezusom in mislimo na obilne naše zmote, slabosti in pregrehe, in nikoli se ne bomo pritoževali čez poniževanje, preziranje in zasramovanje. In če si je Jezus s svojo ponižnostjo naj več čast v nebesih tudi za človeško naravo zaslužil, ali nas ne bo tudi to k ponižnosti priganjalo? In če hočemo v nebeškem kraljestvu kaj veljati, ali se ne bomo tudi po zgledu svetnikov poniževali? Kolikor večji je bila namreč svetost takega svetnika, toliko večji

je bila njegova ponižnost. Ravno zato je tudi Marija najponižniši naj večji svetost dosegla. (Po „Missionsblattu“ l. 1861).

Molitev.

O moj Gospod Jezus Kristus! Ti, ki si zgolj ponižen, ki si rekel: Učite se od mene, jest sem iz serca ponižen, oh, uči me prave ponižnosti! Spoznam, da sem dozdej zato tolikokrat v stare in velike grehe padel, ker sem bil napuhnen in to po pravici, ker Ti se napuhnenim ustavljaš, ponižnim pa gnado daješ! Vem, da brez ponižnosti ne morem Tebi dopasti, da ne morem nič za nebesa storiti, da ne morem v duhovnem življenju nič napredovati. Zato danes trdno sklenem, da se z naprej ne bom več poviševal, nikdar več svoje časti iskal. Če bi me kdo hvalil ali povzdigoval, hočem vso čast le Tebi dati in v sercu Te hvaliti, ker brez Tebe tako nič dobrega ne morem storiti. Nikdar ne bom hvale pri ljudéh iskal, ali v sercu se povzdigoval, ker vse, kar sem in kar imam, je le Tvoj dar, kterega mi lahko vsak trenutek uzameš. Če me bodo ljudje grajali in zaničevali, ali celo po krivem me tožili, obdolževali; se hočem pač spodobno braniti, nikdar pa ne pritoževati. Če nisem v tem prizadet, kar me dolže, imam pa veliko družega na vesti, za kar samo Ti veš, o Bog! In kako bi se jest ubogi grešnik upal povzdigovali, ko se Ti, moj Jezus, tako zlo ponižuješ? Kako bi bil potem Tvoj učenec? Res, moj Jezus, Tebi gre vsa čast in hvala; meni pa poniževanje in sramotenje! Daj, o Jezus, da Te tukaj v ponižnosti posnemam, potem pa v nebesih plačilo in veselje dosežem, katero si ponižnim obljubil. Amen.

Križev pot v Jeruzalemu in po katoliškem svetu.

III.

Pogoji za veljavo križevega pota.

Da ima križev pot veljavo ter se morejo z njega obiskovanjem odpustki zadobiti, so trojni pogoji, ki se ozirajo na to, kar je treba storiti pred postavljanjem križevega pota, kar med postavljanjem, in slednjič, kar ima nasledovati po postavljenju. Vsi ti pogoji so tako bistveni, da brez njih spolnjenja bi se ne dobivali odpustki, ki so jih rimski papeži sklenili z obiskovanjem. Rimski pisatelj tukaj opominja v imenu frančiškanskega vesoljnega prednika, da vsi, ki vedó, da ta ali ta križev pot ima bistven pogršek, ki ga dela neveljavnega, naj to naznanijo svojim višjim, ti pa naj to reč poročé v Rim svojemu redovnemu generalu, naj dodajo vzrok neveljavnosti, da potem P. general zamore od sv. Sedeža primérno zdravilo dobiti. Prestopimo k pogojem.

Kadar tedaj sposobni postavljaivec in blagoslovjavavec od svojih višjih ima oblast križev pot postaviti, mora dobiti privoljenje dotičnega škofa, in sicer za vsako postavljenje posebej, in pa pisano privoljenje. Splošno privoljenje za neko število cerkva ali oratorijev bi ne zadostovalo; v vsakem posebnem primérleju za vsako postavljenje križevega pota mora biti privoljenje posebej. — Iz te postave izločene so redovne cerkve in kraji, ki so namreč podverženi pravni oblasti prečast. P. generala, kakor tudi notranji kraji družih redov, ki imajo izjemno predpravo (exemptionis privilegium). Opomba k temu pravi: Iz dvoma, rešenega od sv. zbora za odpustke 28. avg. l. 1752, je znati, da se smé sklepati, da privoljenje škofovo se zahteva pri vsih postavljanjih, ki se godijo zunaj samostanskih obzidij reda sv. Frančiška — sklep tega pristavka se glasi: putamus autem

id intelligendum sensu exposito in supplici libello, nempe licentia Ordinariorum in quorum iurisdictione Viam Crucis erigi contingerit.

Zahteva se dalje privoljenje (ali prošnja, kar je ravno to) župnika in predstojnikov cerkve, samostana, hospitala (bolnišnice) in kraja, kjer se ima križev pot postaviti. To župnikovo privoljenje pa se ne zahteva pri postavljanju križevih potov po hospitalih, cerkvah, kapelah in hišah kongregacij redovnih Sester, ki sicer niso po pravu izvzete od župnijske oblasti, pač pa djanako (de facto), ker se oskerbujejo po kapelanu od škofa v ta namen postavljenem (kakor je šega na Francoskem).

Dobro je zapomniti, da vse pooblastila, privoljenja itd., ki se tičejo križevega pota, se morajo zgoditi pismeno, drugač je blagoslovljenje in postavljenje križevega pota neveljavno; to velja tudi oziroma na prošnjo za postavljenje, čeravno posleduje ne gotovo „sub poena nullitatis, pod kaznijo neveljavnosti.“

Kar tiče stvarino in postavljanje samo, mora biti 14 križev, da pred oči stavijo 14 jeruzalemskih postaj ali štacij. Brez križev pri tablah bil bi križev pot neveljaven, kjer blagoslov je dan na križe. Križi morajo po rimskem obredniku biti iz lesa; iz vsake druge tvarine bili bi neveljavni in križev pot brez odpustkov. Tej zapovedi bi se ne zadostilo, ako bi n. pr. zadi bili leseni križi; spredi pa iz kake druge tvarine, ter bi leseni občinstvu bili nevidni.

K tvarini križevega pota se po starodavni in splošni navadi štejejo podobe ali table, ki naj so ali slikane (malane) ali pa izrezane, zdolbene (sive pictae, sive sculptae), njih toliko, kolikor je križev, to je, štirinajst. Predstavljati morajo ravno tiste skrivnosti, kakor štacijoni v Jeruzalemu. Križi se morajo nad podobe ter table tako postaviti, da jih verniki morejo viditi; zakaj podobe sicer prav veliko pomagajo, da se serca vernikov spodbujajo k pobožnosti do terpečega Zveličarja, bistvene pa vendar niso, ampak križ je bistven, ki mora torej biti na prvem mestu.

Pastirski list

nadškofov in škofov zedinjenih držav zbranih v tretjem skupnem zboru v Baltimori do duhovnov in svetnjakov njih škofij.

(Dalje.)

Vzgojevanje duhovščine.

Perva skerb nam je bila, zagotoviti boljšo vzgojo sprejemancev za sveto mašništvo. Cerkev se je od nekdaj prizadevala za to, da se duhovščina odlikuje z učenostjo, kajti vedno je verovala, da to zahteva nje sveta služba za ohranjenje in oznanovanje nebeške resnice. „Usta mašnikov naj hranijo učenost,“ pravi Najviši in ljudstvo naj išče postavlo njegovih ustih.“ To velja za vse čase; kajti napredek v svetni učenosti, razširjanje ljudske vzgoje ne more nikdar odpraviti učilništva duhovščine, ki ima ostati na veke, kakor je Gospod to naznanil. V vsaki dobi, v vsakem času je in ima biti dolžnost duhovniku Gospodovemu, da oznanuje verske resnice, katere je nebeški Oče svetu dal po svojem božjem Sinu; vsakemu rodu naj jih tako predlaga, da gane ljudem duše in serca, da jih sprejmó, in ljubijo, da naj taiste, ako je treba, branijo zoper napade zmotnjav. Iz tega se jasno vidi, da more duhovnik najden biti v vsaki vednostni stroki, ki je v katerikoli zvezi z versko resnico. Tedaj v naših časih, ker se trosi od vseh strani toliko zmotljivih načelnih nauk, ker se preiskujejo vsi predeli naravoznanstva in vsako doveršeno dejanje, da bi se mogel dobiti ugovor zoper razodeto resnico, je po

vsem jasno in umevno, koliko mora vedeti in kako temeljito mora podučiti biti oznanovalec Božje besede, da more častno dokazati lepoto, vzvišenost in potrebo keršanske vere, more dokazati da med n, kar je Bog vetvaril, se prav nič ne najde, kar bi nasprotovalo temu, kar je On učil.

Tedaj se mora mašnik, ki ima blago častiljubje, da doseže visoko stopnjo svoje svete službe, učiti ves čas svojega življenja in izmed prostih ur, ki mu ostajajo pri spolnovanju dušnega pastirstva, bode jih imel le malo, katerih bi ne potreboval za vsakoverstno berilo; a v potratu mu ne ostane nobena. Iz tega vzroka je tudi nam očitna dolžnost, skerbeti za to, da bodo učni tečaji po naših cerkvenih kolegijih in seministihi, kar moč, doveršeni. Ob koncu minulega stoletja, v času posebnega svojega naraščanja, prizadevala se je Cerkev v naši deželi za to, da hitro kar je moč pošilja svetih in gorečih mašnikov, ki bi mogli dolgo časa prestatati pri delu, da zadosté potrebam množice, ki so želele tolažbe od sv. Cerkve. Iz tega namena tudi ni zanemarjala, pripravljati jih po primerni vzgoji na njih sveto delo, kakor to kažejo številna in občudovanja vredna seminišča; a učni tečaj je bil hitreje doveršen in bolj omejen, kot si je želela Cerkev. Sedaj nam pa naše zboljšane razmere že dovolijo tečaj podaljšati in razšiti, in zbor je za to skerb, kakor se spodobi.

Gotovo se nadejamo, preljubljeni bratje, da se ravno tako zanimivate, da se doseže ta veliki cilj, kakor mi sami. To ste dosihdob pokazali z gorečo darežljivostjo, po kateri ste nam pomogli sozidati in vzdrževati naša seminišča. Prepričani smo, da se ne boste odtegnili, ako bi bilo treba še kaj več storiti, da bomo mogli duhovne zobraziti in sposobne storiti, kakor si to želimo. V prihodnje, kakor dosihmal, bodi Vam prevažen katoličanom pripadajoč nalog oddajati vsakoletne doneske za seminišča. Vaša velikodušnost bodi v pravem primerji s častjo in svetostjo namena, za katerega darujete.

Tukaj pa opominjamo izmed našega mladega katoliškega ljudstva tiste, katerim je Bog premoženja dal, da je njim dolžnost in pravica, ceniti se za gospodarje (hišnike) Gospodove, z ozirom na to, kar je njegova previdnost položila njim v roko, da v svojem življenju gredó pred drugimi pri podpiranju Cerkve Kristusove in poskerbé Boga imeti za dediča, kedar umerjó, ter jim priporočamo kot posebno koristno, osnovati ustanove ali pri seminišcih v svojih škofijah, ali po deželah, ali v Amerikanskem zavodu v Rimu, ali drugej, kakor se to kaže po razmerah.*)

Pravica dušnih pastirjev.

Mnogo smo se trudili in gledali na to, da naredimo postave, ki najboljše zavarujejo pravice in koristi Vaših dušnih pastirjev in duhovnov vsake stopnje v ti deželi. Čisto naravno je, preljubljeni bratje, da nam mora prva in naj bolj v čislu biti naša častiljiva duhovščina. Duhovni so nam naj ljubši bratje, ki so z nami zvezani po svetejši zvezi, kot po kervi in mesu. Ko so bili povzdignjeni na višo službo, postali so še toliko bolj naši, ker smo mi potem v prvi versti odgovorni za njih srečo in blagostanje, in poglavitno na njih zvesto delavnost je zastavljeno blagostanje nam izročeni duši. Ni Vam treba praviti, preljubljeni bratje, kako občudovanja vredno je zverševanje njihovih dolžnost. Vi ste priča njih trudapolnega in darežljivega življenja in o njih moremo v resnici reči s sv. Pavlom: „Vi ste nam v slavo in veselje.“

*) Tukaj je pomniti, da Cerkev v Ameriki dozda nima svojega posestva in premoženja; vse morajo oskerbovati verniki. Vr.

Pravice duhovnov so poglavitno v tem, da izvršujejo sveto službo v svojih misijonih, da so stalni, dokler so v službi, in da je nedotikljiva veljava njih dušnega pastirstva v pravih mejah. Namen Cerkvi je, da si duhovni na raznih stopinjah cerkvene veljave niso nikakor zavidni ali v prepiru med sabo, marveč, da je to vse vravnano in v soglasji. To je Cerkev določila po svojih modrih postavah, ki so že stoletja skušene in ki zaveršujejo cerkveno osnovo. Jasno je, da po deželah, kakor je naša, kjer se nje osnova razvija iz prvih početkov le počasi do popolnosti, ne kaže popoluoma izvesti te postave, a v tem razmerju, kakor postajajo, želimo isto tako mi, kakor sveta stolica, da se dejansko zveršé. Zanašamo se namreč z največim zaupanjem na modrost, s katero je Cerkev dala te postave, in preserčno se veselimo, kolikor bolj se bližamo do popolne osnove v tem delu vinograda, nad katerim nam je čuti. V nekaki stopinji se je to doseglo po ukazih, ki so bili izdani v poslednjih letih, in še več po dekretih sedanjega zbora.

A pri tem, ko želimo, da bi, kar se nas tiče, vse storili, kar le more zahtevati ljubezen in pravica, da bi zagotovili našim duhovnom vse primerne pravice in privilegije, dovolite, preljubljeni bratje, da Vas opomnimo to, da njih blagostanje je zastavljeno poglavitno na vaše obnašanja. Pobožna in hvaležna čeda je gotovo sreča za duhovna. A če se ljudstvo ne obnaša primérno gorečnosti svojega dušnega pastirja, ako je merzlo, nehvaležno ali terdovratno, potem je v resnici njegova osoda žalostna in milovanja vredna. Ker duhovniki Gospodovi vse zapusté, da delajo Vam za dušni blagor, ljubite jih, podpirajte njih trud, ko delajo za vaše dušno povečanje, in skerbite za njih časne potrebe; s tem bote pokazali, da cenite njih trud in prizadevanje, in da čislate vzajemno dolžnost, katero vam taisto naklada. Imejte mašnike za svoje naj boljše prijatelje, za naj boljše svetovalce, ter za naj zanesljivejše vodnike. Ako jih dolžnost kedaj v to priganja, da Vas svaré ali grajajo, spomnite se tačas, da se to zgodi Vam v naj boljše korist, in sprejmite to v tem duhu, kakor se dáje. A kedar imajo morda večkrat, kakor je Vam ljubo, govoriti do Vas o cerkvenih denarstvenih zadevah ali o zahtevanju keršanske ljubezni, bodite prepričani, da je to njim vsaj tako neljubo, kakor Vam, da se morajo potegovati ne za se, marveč za potrebe šole in Cerkve, ali za uboge v občini, za katere Vam je dolžnost skrbeti. A pri tem, ko imajo oni na to gledati, da v denarstvenih zadevah manj ko mogoče govoré, ne smete pozabiti, radodarni biti po potrebi in tako prihraniti svojemu dušnemu pastirju pa tudi sebi, da ne bo treba večkrat slišati o tej kočljivi zadevi.

Pri tej priložnosti zdi se nam primerno pregovoriti nekaj o cerkvenem premoženju in o cerkvenem dolgu. Pravni naslov k temu premoženju je na različnih krajih različen, kakor to velevajo krajne državljanske postave, vendar ali ima škof pravni naslov (Boards) škofijskih, ali srenjskih (Trustes), zmirom je in ostane resnično, da se s premoženjem gospodari kakor z blagom izročenim za cerkev na ljudsko korist. Pervi rod kupi ali zida, drugi rod za njim zboljšuje in kinča, vsak rod to rabi in izroča v porabo drugim, ki pridejo za njim. Škofje in mašniki imajo gospodarske skerbi in so močno odgovorni za zvesto spolnovanje. Pri izvrševanju teh dolžnosti je večkrat treba jemati za cerkev na posodo.

Kjer so se katoliki tako hitro množili, bilo je treba naglo delati in postaviti cerkve in šole. Ko bi bili v takih okoliščinah dušni pastirji mogli čakati, da bi bil na razpolaganje potreben denar in bi se delo ne bilo prej začelo, bi bil ostal celi rod brez dušne tolažbe in bi bil nemara zgubljen za cerkev in Boga. Mi smo si

dobro svesti, preljubljeni bratje, kaka stroga dolžnost nam je, ne delati dolgov brez resnične potrebe; to doseči smo skušali po skerbni postavodajavi, vendar kljubu vsemu našemu trudu ne pride drugač, da bode breme nam naloženo, ko imamo skerbeti za duševne potrebe sedanjega in prihodnjega rodú, vedno težko, in nas bode vse težilo. Vendar posebna previdnost Božja za našo deželo, katero je delo in potreba tako močno povzdignila, dosihmal ni nikdar opustila navduševati našega ljudstva s toliko gorečnostjo, da se je zadostovalo potrebam. Vi ste se s svojimi dušnimi pastirji skušali s to željo, da postavite Cerkev Kristusovo in razširite njegovo kraljestvo; in zaupljivo se nadejamo, da boste ohranili do konca gorečnost ter jo neoslabljeno izročili svojim potomcem. Preserčno mi želimo, da se dolгови plačajo, kakor berž bode to mogoče, da se obrača denar, katerega sedaj požró obresti, za mnogotere poprave, ki so potrebne, pred vsem pa za veliko delo keršanske vzgoje.

Keršanska vzgoja.

Kakor želi Cerkev, da bi bila duhovščina izobražena, isto tako, dasiravno morda ne v taki meri, skerbi tudi za vzgojo neduhovnikov. Ne zgodi se to zaradi nje same, marveč zaradi ljudstva, da Cerkev želi, da bi bili duhovniki izobraženi, ker niso duhovniki zaradi sebe, marveč zaradi ljudstva. Ljudska vzgoja je bila zmirom poglavitna skerb katoliški Cerkvi; res da, ne pravimo preveč, ako terdimo, da je zgodovina izobraženja in izgoje zgodovina delavnosti keršanske Cerkve. V tistih divjih časih, ko so se napol divjaški poglavarji hvalili, da niso po šolah izobraženi, bila je tako srečna razširiti tisto ljubezen do učenja, ki je pokrila Evropo s šolami in vseučilišči, in je tako iz barbarskih narodov v početku srednjega veka napravila omikane narode novejših časov. Še po verskem razkolu šestnajstega stoletja pripisovati gre ves napredek v omiki in izobražbi gorečnosti, s katero je od nekdaj delala na to. V naši domači deželi najdemo kljubu toliko opoviram, kakor jih je bilo ob začetku pri nje čudovito hitrem naraščanju, šole, akademije in kolegije povsod, postavljeno je bilo vse po dobrovoljnih doneskih, tudi včasih z velikimi darežljivostmi in lahko se poskusijo z naj boljšimi odgojišči v naši deželi. To nam bolj, kakor vse drugo kaže, da Cerkev želi videti ljudstvo vzgojeno. Lepota resnice, blažilen in vzviševalni vpliv vednosti je namenjen za vse, in Cerkev želi, da bi bil pristopen vsem. Znanost pripomore, da so ljudje bolj sposobni požlahniti sami sebe in pospeševati korist bližnjega, in Cerkev želi, da se ukvarja vsakdo goreče z delom tolikanj blagim. Vednost je dalje naj boljše orodje zoper škodljive zmote. Nevarna je le tako zvana „malička učenost.“ V dnevih, kakor so dan danes, v katerih je zmota tako prederzna in boja željna, mora vsakdo oborožen biti z dobrimi vednostmi — ne le duhovščina, ampak tudi ljudstvo, da se more zoperstaviti škodljivemu vplivu krivovere, ki je postala tolikanj poljudna. V tem velikem boju, ki nas čaka, v boju med resnico in zmoto, med vero in samospoznavo (agnosticizmom) morajo tudi neduhovni veliko boja izvojevati; gorje njim, ako niso dobro oboroženi. Ako je Cerkev ob časi vasalstva in služništva spoštovala posameznega, naj bode že stanú kakor koli nizkega, in se je trudila izobraziti ga toliko, da je sposoben za prihodnjo odgovorno službo; koliko bolj mora sedaj, v dobi ljudskih pravic in svoboščin skrbeti, da je vsak posamezen delaven v političnem telesu, da bodo po primerni vzgoji vsi sposobni izvrševati važne njim pripadajoče zadeve zavedno in vestno.

(Dalje prih.)

Kako potrebna je resnica in kako lažljivo časništvo.

(Dalje)

Moč spisov.

Časnikar liberalni navadno piše zato, da živi. On ne premisli in ne študira, ne koraka zmerom k boljšemu. Za to mu manjka časa in še nekaj važnejega, namreč, veselja in zmožnosti. Svoj list mora dokončati ob odločenem času, naj si bode dobro ali slabo, da je le končan in da se izdā. On spiše svoj list, da si zasluži vsakdanje groše in se včasih v pest krohotā svojim bralcem, kateri mu vse verjamejo. Kaj se on briga za resnico? Njemu je zato, da moč svoje stranke poveča, si priveržence ohrani, pomnoži in groše žanje.

Škoda, da je tak časopis velikokrat dušna hrana milijon ljudi. Taki časopis se vsaki dan ali pa saj večkrat priprade kot učitelj v hišo. On pride ponosno kot veščak, ki hoče vedeti, umeti, znati in dela velikokrat „javno mnenje.“ Časnikar utegne biti komaj na pol izobražen, da je lahko nevednež, ignorant, samo da je dosti prederzen; lahko je goljufani ali pa tudi goljuf, stokrat in stokrat se mu lahko goljufija dokaže: vender za to se dosti ne zmeni.

Pogosto dan danes je časnikar človek brez нравnih in brez verskih načel; človek, kateri po vetru pero in papir obrača; dostikrat je človek, kterega bi vsakdo, ki bi ga prav poznal, gotovo malo cenil, ali pa nič ne. Kot tacega ga tudi morebiti poznajo večinoma vsi, ali saj boljši in pametnejši ljudje. Vendar njegovi besedi, katero bi morda zaničevali, ako bi jo osebno spregovoril, vse preveč verjamejo, celo veliko jih je, kateri se je bojé. Ako bi časnikar sam govoril osebno, bi ga zaničevali, ako pa v svojem listu kaj tacega objavi, so začudeni in mu poterjujejo, kar je pisal. Tako velika je človeška slabost in zmotljivost. Pri velikem številu neskušanih, nerazumnih veljá osorno-pogumna beseda za vsakateri dokaz.

Skušnja uči, da je lažje zaupnost pridobiti pri množini s prederznimi, nesramnimi terditvami, kakor pa s temeljitimi dokazi. Goljuf, kateri na tergu vpije in neznansko hvali svojo reč, bo poprej pridobil ljudi na svojo stran, kakor pa učenik naj bolj sloveče šole. V preteku malo lét si je časnikarstvo znalo pridobiti taki vpliv do ljudstva in velikanov, da se brez presiljave lahko reče, da časništvo ne gospoduje samo, ampak tudi vlada. Časništvo stori ali uniči poljubno očitno mnenje; ako mu koristi ali se mu ravno zljubi, vznemirja celi narod; čez vse razsoja in vsacega obsodi, kedor njemu ne ugaja. O priložnosti začne vojsko proti tem, ktere hoče poniževati ali uničiti. Veri, cerkvi, nravi nezmerno škoduje spačeni človek, ako strast spodbada. Poruši časništvo kterikrat tudi stole ministrske, kateri mu ne vstrežajo. Podpira pa one, katerih se boji, ali kateri mu pomagajo, ali od katerih se saj nadjá, da mu bodo pomagali. Časništvo določuje hvalo ali grajo, dobro ali slabo ime; določuje in priporoča postave, ali jih pa odpravlja; nasvetuje vojsko ali mir. Časništvo je zares grozovita moč, kajti ono ne zapoveduje samo ljudstvom, hoče govoriti tudi gospodovavcem, bojé se ga tudi mnogi, kateri imajo nad postavami čuti.

Neki škof na Laškem je dobil l. 1860 povelje, da mora v ječo v Turin. Minister, kateri je izdal ta ukaz, je šel k njemu. Ko ga škof vpraša, zakaj ga hočejo v ječo vreči, odgovori mu minister: „Vlada nima vzroka Vas zapreti, pa kaj hoče? S časniki, kateri so proti Vaši Milosti rohneli, ni mogla ničesar opraviti; toraj jim je mogla kako zadostenje dati. — Neverjetno, pa vender resnično. Jaz sam sem slišal te besede iz ust

omenjenega škofa. (Gl.: Apostolat der Presse, Freib. 1884.) (Dalje nast.)

Ogled po Slovenskem in dopisi.

Šmihel pri Novem mestu. Po dobrem prijatelju so vredništvo došle v roke naslednje knjižice: 1. Drob-tinice iz zgodovine župnije Šmihelske — v spomin ondodnih novih zvonov 1879. — 2. Marija, kraljica sv. rožnega venca, kateri povod je bilo ustanovljenje roženkranske bratovšine v Šmihelu. — 3. Petirnati škapulir za družbenike škapulirskih bratovšin, po zanesljivih virih 1884. Vse je spisal ondodni župnik č. g. Ant. Peterlin; natisnil g. J. Krajec v Novem mestu.

V roženkransko bratovšino je zapisal g. župnik že nad 2000 vernih in petirnati škapulir je od g. župnika prejelo blizo 900 oseb.

Zdaj prav pridno vozijo opeko, kamen, les itd., da bo mogoče spomladi prav zgodaj začeti z zidanjem novega samostana za šolske sestre „De Notre Dame,“ ki bodo iz Gorice prišle tje doli.

Perva knjižica med drugim pripoveduje to-le: Šmihelska župnija, ktera ima zdaj novomeški kapitelj za svojega patrona, je bila ustanovljena l. 1323. Od tega, kako so se verni te duhovnije pred letom 1323 oskerbovali, nisem do zdaj najdel nobenih sporočil. Bila je ta župnija Šmihelska od začetka prav velika, ker raztegala se je od kočevskih Čermošnjic do Brusnic, od bregov Kerke do verha Gorjanca, in obsegala je sedanjo topliško, vavtovško, podgrajsko in stopiško faro. Topliška fara se je od svoje matere Šmihelske ločila prav zdavnej, ker že l. 1495 je imela svojega lastnega župnika Martina Plavca, ki je bil domá iz zagrebske škofije. Topliški župniki so že v starih časih morali dajati Šmihelskim župnikom kakor svojim poterditeljem vsako leto 50 benečanskih soldov. Tudi so bili zavezani, hoditi v dan obletnice posvečevanja cerkve sv. Mihela v Šmihel levitirat. Tako govori pismo od l. 1481. Vav-tavas je dobila svojega lastnega župnika l. 1660. Sedanja podgrajska in stopiška fara in vasi Veliki Slatnek, Mali Slatnek, Potoverh, Sela Smolenjovas, Dolenjovas, Žihovoselo, Kerko, Ragovo, Veliko in Malo Cikavo so Šmihelski župniki oskerbovali po namestnikih ali vikarijih, ki so se imenovali mehovski (podgrajski) vikariji. poznej pa stopiški. L. 1663 je bil mehovski vikarij Lorenc Luže, l. 1687 Mih. Mavsar, l. 1707 Matija Khromer, l. 1710 Jož. Ant. Buzzala, l. 1731 Janez Ovsec, (rojen v Šmihelski fari, umrl kakor kanonik Novomeškega kapiteljna 1791, star 90 let), l. 1757 Ferdinand Burger, l. 1763 pa se je Andrej Mahinc že podpisal za vikarija stopiškega.

Kerstne bukke iz začetka prešnjega stoletja pričajo, da so bili ljudje prav čednega in sramožljivega življenja. Cerkvene zapovedi so prav na tanko spolnovali. Župnik Peter de Seccoli je namreč l. 1737 o cerkvenem obiskovanji patrijarhovemu pooblastencu iz Ogleja rekel, da v fari ni nobenega, ki bi ne bil opravil velikonočne spovedi in obhajila.

Kdaj se je cerkev sv. Mihela zidala, se ne vé; znano pa je, da l. 1544 je bila pogorela. L. 1653 je bila cerkev sv. Mihela posvečena, ker se je bilo takrat veliko predelalo in popravilo.

Kandija, ki se šteje v Šmihel, je bila okoli l. 1710 še prav majhna. Nekdaj v Kandiji ni bilo mostu v mesto; bil je le brod. Ta brod je bil Jan. pl. Lenkovič podaril novomeškemu frančiškanskemu samostanu. Ko so pozneje most naredili, so samostan odškodovali z letnimi 62 gld.

Povedano je dalje, da cesar Miroslav III je vatanovil novomeški kapitelj in papež Aleksander VI ga je poteril 1494. Bilo je v začetku 13 kanonikov; pozneje so bili zraven prošta 4 kanoniki in 4 drugi duhovni, namreč: 1 mestni kurat, 2 excursores, 1 primissarius. Pozneje je postal kapitelj patrom Šmihelske fare s pismom od l. 1496 in fara je bila s kapiteljnom združena; pravi župnik je bil kapitelj. Še le l. 1810, pod francoskim gospostvom, ko je bil kapitelj zatert, je Šmihelska fara postala samostojna. Bila je fara od svojega začetka l. 1751 pod Oglejsko škofijo. Takrat je bila Akvilega tako velika, da so jo imenovali „Roma secunda“, drugi Rim.

Zadnji v Šmihelu pokopanih župnikov je čast. g. Anton Mejač.

Jeruzalem. (Dvoje svetišče najdeno.) Eden patrijarhovih duhovnov v Jeruzalemu poroča, da je našel svetišče, ki se imenuje „šola preblazene Marije Device.“ Na to je prišel, ko je prebiral najbolj sloveče romarske poročila iz 14. in 15. stoletja. V teh poročilih je bilo tudi pripovedovanje o „šoli Marije Device.“ V ta kraj je presveta Devica neki večkrat šla učiti se sv. pisma; to je bilo potem, ko se je bila službi Božji v tempeljnu darovala. Da bi dobil še drugih virov o tem kraju, je pregledoval več kot 100 pisavcev, ki so od 16. stoletja dalje popisovali svete kraje; pa zaenkrat, ter je že obupal, da bi svoj namen dosegel.

Enajstega sušca lanskega leta pa mu je zopet zvezda posijala. Ogledeval je ta dan cerkveno podertine „Naše ljube Gospé v nesvesti“, ki je lastina Armencev. Bil je v družbi slavnega palestinoznanca Viktor-Guérina in frančiškanskega Br. Lievin-a. Od tam so se podali k Ratisbonovi Ekce-Homo-cerkvi in so potem zavili ob desni na stransko pot pregledovat starinske podertine, ki so na južnih prostorih od Ekce-Homo-cerkve in po nekterih ondotnih hišah. Lastnik ene teh hiš, musliman iz Turkestan-a, jih je sprejel prav prijazno in peljal jih je v malo mošejo, 10—12 metrov dolgo in kacic 6 metrov široko. Stavbine sledi, ki smo jih opazovali, pravi, so bile viditi iz predkrižarskih časov, in to je južni temelj ali podlaga Ekce-Homo-oboka. Prašal sem našega vodnika, pravi dalje, kako domačini to mošejo imenujejo. In kako sem se začudil in razveselil, ko sem slišal iz njegovih ust, da domačini ta kraj imenujejo „Sitti-Máriam“, to je, „hiša naše ljube Gospé Marije.“ Tudi je pravil, da Rusi, Greki in drugi jutrovi kristjani velikrat pridejo ta kraj počastiti.

Obenil sem se k svojima tovaršema, pravi gosp., in sem rekel: Gospoda, ta mošeja ne more biti nič drugega, kakor „šola Marije Device“, o kateri nam pripovedujejo starodavne romarske pisma. Poročevalec svojo menitev nadalje bolj obširno vterjuje, in dokazi so dovoljno važni.

Tako n. pr. Florenčan pl. Giorgio Gucci, ki je l. 1384 bil v Jeruzalemu, piše, da je obiskal cerkev „Marija v nesvesti“ in pristavlja: „Dalje je tam šola, kamor je Naša ljuba Gospa hodila učiti se brati; potem hiša, kjer je Pilat prebival in kjer je bil Kristus k smerti obsojen.“ Tacih citatov ima več iz starodavnih romarskih spisov. Vse se prav dobro zлага, — in je toliko bolj verjetno, kjer kraj ni daleč od nekdanjega tempeljna, sedanjega Omarjevega medžita. Kakor so se kraji družih svetih ohranili v spominu po ustnih izročilih, tako lahko tudi ta od Marijine šole. Tudi omenjeni učenik Viktor Guérin je neki voljan priznati istinitost tega svetišča. Drugo svetišče je cerkev sv. Petra v ječi, ktere sledi so poslednji čas najdene v Jeruzalemu, in sicer na mestu, kjer ima vlada svoje ječe. Najdeni so ostanki neke cerkve, ki je bila zidana nad prostorom, kjer je bil poglavar apostelnov z dvema verigama

vklenjen. V začetku 14. stoletja sta še dva marmorna stebra stala na tem mestu.

Za Sveto deželo so že mnoge družbe, kakor: Kolinska družba Božjega groba, Sijonska družba na Bavarskem, Nazareška družba v Avgburgu. Zdaj pa so na prigovarjanje frančiškana č. o. Ladislava Schneiderja še v Ahenu napravili Palestinsko družbo nemških katoličanov, ki ima zlasti skrbeti za Nemce v Sveti deželi. Ako se pomisli, da protestantje v novejšem času hudo silijo v Sveto zemljo in iščejo se s svojo krivo vero vred tam vstanavljati, potem bo ta nova družba na pravem mestu, če bode vestno skerbela za katoliški živelj na svetih krajih, da bi se novi Babel onodod manj razširjal.

Izlet v Betlehem.

Proti večeru smo nastopili iz Jeruzalema kar peš prav prijazno pot v mestice Betlehem, kamor se pride v kacic dveh urah. Šli smo iz mesta Jeruzalema ob večerni strani skoz jopske vrata pa mem vertov in ribnika Birket-es-Sultán ob dolini Hinom. Ob desni je za nami ostal hrib hudobnega sveta in Kajfova hiša. Kmali smo bili v skorej uro dolgi dolini Rafaím ali v dolu velikanov, kjer so bili Filiščani velikrat hudo tepeni. (Joz. 15, 8; 2. Sam. 5, 18; 1. Kron. 11, 15; 14, 9.) Dolina je po nekoliko obdelovana in je lahno nagnjena k zahodu proti Vadi-el-verd (zeleni dolini). Kazali so nam na dalje pristavo Simeona pravičnega, ki je koperneel po prihodu Zveličarjevem, ga po navdajanji sv. Duha v tempeljnu spoznal, na ročje vzel, se silno zveselil, pa tudi Mariji prerokoval, da bo meč presunil njeno dušo. Potlej je zraven pristave gerškega patrijarha tisti kraj, kjer je Marija Devica počivala in ki legenda pravi, da se ji je gredoči drevje priklanjalo. Znamenit je nekoliko naprej stari vodnjak; menijo namreč, da ravno ondi se je bila trem modrim zopet zvezda pokazala, ko so šli od Heroda proti Betlehemu (Mat. 2, 10). Gre se nekoliko nakviško in kmali se pride na verhunc k prijetnemu studentu, kateri sicer ni tako bister kakor naši vrelci, pa mi je vender kaj dobro storil. Ob levi je samostan in cerkev greških razkolnikov Mar-Elija, t. j. sv. Elija. Pravijo namreč, da je tukaj prerok počival, ko je bežal pred serdito Jezabelo; skorej vstric studenta ob desni kažejo še skalo in vdertino v nji, kjer je neki prerok spal. Od tod se na prvo prav lepo vidi Betlehem na prijaznem homcu, obdan z oljkami in nogradi. Res, srečen pogled, ki sercu kaj dobro dé.

Četert ure pred Betlehemom je Rahelin spominek (Kubbet-Rahil), čedno poslopjice s pokopališčem okrog. To je morebiti najstarejši spominek na zemlji, ki ga je postavil očak Jakop svoji ženi Raheli, ktera je bila na tem mestu umerla. Ta kraj so neki judje od turkov kupili in sedanji lepo zidani šteroglati spominek je od l. 1679, ki pa ima zdaljšek proti vzhodu, zidan od Mozesa Montefiore-a. Grob je znotraj v hramiču narejen in se skoz omrežje vidi. Kolikrat je spominek od svojega začetka predelan, v novo postavljen bil itd., tega menda nihče ne vé. V čislú ga pa imajo kristjani, judje in turki.

Takrat (ko je namreč Herod moril otroke) se je dopolnilo, kar je bilo govorno po Jeremiju, preroku, ki pravi: Glas se je slišal v Rami in velik krik; Rahela je jokala po svojih otrocih, in se ni dala tolažiti, ker jih ni več. (Mat. 2, 18). To je treba malo pojasniti. „V Rami“, t. j. na višavi, ker po višavah so žalovali in jokali, da se je daleč slišalo. In čudno, da Rahelin grob je res na višavi, od

koder smo kmali potlej zavili v nižavo proti Betlehemu.

In kdo je ta Rahel (ovca-ovčica)? Mati je egiptovskega Jožefa, torej mati imenitnega oddelka izraelskega ljudstva, ktero je Herod v otročičih pokončaval.

„Ker jih ni več.“ Jeremijevo prerokovanje se glasi: „To govori Gospod: Na visokem se je zaslíšal glas plakanja Rahelinega, ki objokuje svoje otroke, in se ne da potolažiti, ker jih ni več. (Jer. 31, 15.) Prerok je imel pred očmi preganjanje Izraelcev v njih sužnjosti, pa to nepopolnoma in še le predpomen; popolnoma spolnitev je smrtja betlehemske otročičev.

(Dalje prih.)

Mors.

Učenim svetnjakom za predpust.

Statutum est hominibus semel mori. (Hebr. 9, 27).

Dum vos intueor, busta silentia,
Labuntur lacrymae, flebilis heu subit
Patris culpa vetus, quae miseris obest
Tristi sorte nepotibus.

Livens invidia proditor angelus
Eduxit tenebris funera, diffugit
Vitae tempus edax irrevocabili
Fato praetereunt dies.

Arcemus calidis frigora vestibus,
Jejunique cibus pocula jungimus,
Fraebent tecta domus, celsa palatia,
Fessi lumina claudimus:

Vestes tecta dapes et sopor arma sunt.
Fervent continui proelia funeris,
Omnes impavidi congregimur diu:
Tandem membra quatit dolor,

In vultu macies, et tremulae manus,
Frontem sudor habet, sunt cava tempora,
Pendent labra, oculus lucidior vitro,
Et torpent gelidi pedes.

Flent, rident... morimur, nola ciet sonos,
Vestimur rigidi, ponimur in toro,
Spectamur taciti, pondus equi trahunt,
Udo condimur aggere.

Dr. Schneider.

Razgled po svetu.

Iz Bulgarije imamo važno in veselo naznanilo. Apostolska namestnika zedinjenih Bulgarov v Traciji in Macedoniji, mons. Mihael Petkov in Lazar Mladanov, dozda od visoke Porte nista bila vradno priznana. To je bila velika škoda za podložne, katerih tako nista mogla dovoljno varovati zoper nadleganje razkolnih gerkov. Slednjič pa se je posrečilo armenskemu patrijarhu Azarijanu v Carigradu, da je dobil potrebno določilo od visoke Porte, in taisto je že dospelo v Adrijanopol in Solun, ter je zapisano v vradne knjige v veliko veselje Bulgarov po Traciji in Macedoniji.

Iz Prage piše „Blahovest“, da Litomeriški milgop. škof je razglasil pastirski list, kateri zadeva posebno mladež na gimnazijah, realkah, po učiteljskih, gospodarskih vstavih, in sploh po srednjih šolah. Ne dá se tajiti, pravi, da sedanjo dobo brezvestni ljudje išejo podkopati vero pri mladini, zlasti v razodenje Božje, v

božanstvo Jezusa Kristusa, v katoliško od Boga postavljeno Cerkev, v čudeže in prerokovanja. S tim spodkopujejo mladini čednost in vse človeško družinstvo stavijo v veliko nevarnost. — Zapeljivi ljudje, sovražniki samih sebe in občinstva, so preveč satanovi, da bi se zmodrili, dokler njih samih dinamit, socialistiška roparska pést, ali pa nehvaležnost njihovih lastnih spridenih otrok britko ne zadene!

Nemške. Svet je slep! Bilo bi nad njim skorej obupati. Na Pruskem se je 15. t. m. pričel dež. zbor. Prestolni govor obravnava skoro edino le denarne zadeve, novo posojilo, nove davke itd. Nova éra vedno potrebuje denara za nove šole, ki podkopujejo vero, za novo morivno orožje; za nove samopašne naprave! Kaj pa je za podložne tolaživnega v prestolnem govoru?.. Ne besedice ni o kakem upanju, da prejenja brezglavna kulturna borba zoper katoličanstvo, ktera je pa prva nesreča za Prusijo samo. Milijoni katoličanov med tem terpe pod pritiskanjem veri sovražnih postav, ktere je vesoljni svet obsodil, kakor piše „Missionsbl.“; vlada pa molči, in ne da bi saj kaj malega čerhnila v potolažilo tolikanj žaljenih naj boljših podložnikov. Hudemu Bizmarku boje mora vse to služiti, da središče (s katoliško stranko) kriviči kot vladi sovražno; vladi sovražna je pa le njegova politika.

Med takim početjem zoper katoličane se pa hudobije vedno huje množijo. V Frankobrodu ob Renu se je 13. pros. zopet zgodila strašna groza. Policijski svétnik Rumpf je bil tisti dan zvečer napaden od hudodelnika, ki je bil na vertu pred njegovo hišo skrit in je Rumpfa nanagloma napadel in zaklal z bodalom. Ta vradnik je bil posebno marljiv v pravdi zoper anarhiste (brezvladnike), ki so poprešnje poletje hotli z dinamitom končati nemškega cesarja in njegove spremljevalce. Ali pa more drugač biti, praša prej omenjeni list, ako se po nniverzah in po šolah, vladi pred očmi, na to dela, da bi se véra spodkopala! Saj človek, ki več vere nima, nobene hudobije več za greh ne ceni, to so potepuhi s celo debelo kožo!

Bratovske zadeve.

V molitev priporočeni:

Na milostljive priprošnje N. lj. G. presv. Jezusovega Serca, sv. Jožefa, sv. Nikolaja, ss. Hermagora in Fortunata, naših angeljev varhov in vsih naših patronov Bog dobrotno odverni od naše dežele poboje, umore in samomore, odpad in brezverstvo, prešestvanja in vse nečistosti, sovraštva, preklinjevanje in vse pošastne pregrehe in velike nesreče. — Divji mladenec priporočen v bratovsko molitev, da bi se na mile priprošnje N. lj. G. in sv. Deodata ukrotil in spreobernil. — Terdoserčen mož za pobiljšanje. — Zidanje in vstanovljenje nekega samostana, da bi se vse srečno zveršilo. — Trije razuzdani mladenči živo priporočeni za pobiljšanje Jezusovemu in Marijinemu Sercu. Neka družina ravno tako, da bi dobila dobrega gospodarja. Neki duhoven enako priporočen v dober namen. — Neka pobožna oseba priporoča zastaranega pijanca v bratovsko molitev N. lj. G., da bi se spreobernil.

Zahvala.

Brezštevilne dobrote mi je N. lj. G. od Boga že sprosila; iz mnogih dušnih zadržg sem bil na njeno priprošnjo že rešen. Njenemu posredovanju pri Bogu hvaležno pripisujem tudi okrevanje ljube mi matere. Naj to vsak čitatelj zvé in z menoj vred hvali Boga in mogočno in dobrotljivo N. lj. G. presv. Serca.

J. Erker.

Serčna zahvala in čestitke ljubemu sv. Antonu Padovanskemu, ker me je iz tako velikih stisk rešil! Obljubila sem bila po „Danici“ zahvaliti se: naj ga tedaj časti vesoljni svet — velicega čudodelnika sv. Antona Padovanskega!
M. S.

V Ljubljani 20. pros. 1885.

Koledar za prihodnji teden:

2. svečana. Svečnica ali očlševanje Marije Device. — 3. Spomin molitve N. lj. G. Kr. na Oljski gori. S. Blaž. — 4. S. Andrej Korzin. — 5. S. Agata. — 6. S. Rotija. — 7. S. Romuald. — 8. Nedelja Seksagezima ali druga predpelnica. S. Janez Mata. —

Listek za raznoterosti.

K obletnici katol. družbe v sredo se je bilo sošlo lepo število družnikov. Po navadnih poročilih je bil po-prešnji odbor zopet kot izvoljen oklican. Poslednjič je gosp. profesor J. Marn pojasnoval smerno tisučletnico sv. Metoda in nasvetoval, kako naj bi se tudi Slovenci vdeležili tisučletnice, zlasti domá s posebnim cerkvenim opravilom 6. apr. in 5. jul. itd.

15 zvezkov „Zgodnje Danice“ (vsi od 55—65 leta vezani, — 71—75, pa 77 nevezani), po r. g. kanoniku Jož. Pavšlerji, je podaril blagi g. M. Pakič v prid dijaške kuhinje. Izkupnina tedaj bode za ta namen, ako jih kdo potrebuje; če se pa nihče ne oglasi, se utegne zgoditi velika nesreča: da bodo zvezki razdeljeni med naše dijakke, kateri bodo prinesli prav lepa spričevala po prvem semestru letošnjega leta.

Zadnji pomeček. Potepuh: Kredita nimam, denara tudi ne, ako človek berači ali krade, ga zapró — kaj mi še ostane, razun — delati?

Milgsp. Flap, kakor se sliši, nastopi mesca svečana svojo škofovsko službo v Poreču.

Za pobožnost se dobivajo pri g. Gerberji novo natanjane: Nebeške Iskrice; Pobožni otrok; Angeljska služba (za strežbo pri sv. maši).

Dobrotni darovi.

Za študentovsko kuhinjo: Čast. g. benef. Jož. Lombergar 2 gld. — Neimenovan prijatelj 2 gld. — Čast. g. kapl. Jož. Laznik 2 gld. 14 kr. — Čast. g. kurat M. Poč 2 gld. — Neimenovana dobrotnica 50 kr. — Zvest prijatelj 3 gld. — Č. g. kapl. J. Kobilica 2 gld. — Čast. g. kat. S. Zupan 1 gld. — Čast. g. Ign. Podobnik 3 gld. — L. Šabec 1 gld. — Čast. g. kapl. Jern. Zupanec 1 gld. 40 kr. — G. K. P. 15. gld. — Kmetiška posojilnica ljubljanske okolice 10 gld. — G. Jenko 2 gld. — G. Zorman 1 gld. — Neimenovana 1 velik križavec. — Prečast. g. župnik in poslanec dr. J. Sterbenc 5 gld. — Čast. g. adminiat. Fr. Kepec 5 gld. — Čast. g. župnik Al. Košir 2 gld. — Čast. gosp. župnik J. Karlin 6 gld. — Neimenovan gosp. žup. 3 gld. — Neimenovana dobrotnica 1 gld.

Za sv. Detinstvo: Prečast. g. M. Jeriha 10 gld. — Čast. g. Blaž Petrič, župnik v Blagovici, 8 gld. 50 kr. — Č. g. kapl. Franc Mekinec 20 gld. — Č. g. kapl. Jož. Laznik 7 gld. 86 kr. — Neimenovana 50 kr. — Po č. P. Jožefu 5 gld. — Repenjska šola 4 gld. — Fr. Tavčar 1 gld. — Č. S. Bonavent S. 5 gld. — Po čast. g. župniku Ign. Podobniku 10 gld. 88 kr.

Za afrikanski misijon: Neimen. po čast. g. župn. Ant. Peterlinu 4 gld. — M. Gerjol 1 gld. — L. Šabec 1 gld.

Za Adrijanopol: G. Tom. Pirnat 20 gld. (in sicer 10 gld. za naprave škofove. in 10 gld. za šole usmiljenih Sester).

Za zvonove v Serajevu: Neimenovana 1 gld.

Za ubožne redovnice na Reki: G. T. Pirnat 10 gld.

Za opravo ubožnih cerkev: Gospodičina Viktorija Melcer 1 gld. — Iz Spodnjega Tuhinja 10 gld. — Marija Jankovič 80 kr. — Grofinja Zofija Auerspergova 6 gld. — Uršula Fabijan 50 kr. — Johana Srebnjak 50 kr. — Neimenovana 50 kr. — Iz Starega Terga pri Poljanah 10 gld. — Iz Šent-Jernej 60 gld. — Gospodičina pl. Gandinijeva 5 gld. — Iz Kranja po č. g. Gerčar-ju 44 gld. — Jerica 40 kr.

Za kristjane na Jutrovem: Prečast. g. dekan J. Porenta 10 gld.

Za bratovščino sv. Leopolda: Neimenovana 1 velik križavec. — Po č. P. Jožefu 1 gld.

Za sv. Očeta: Preč. g. župnik in dež. posl. dr. Juri Sterbenec 5 gld. — Preč. g. dek. Jan. Porenta 6 gld. — Po č. g. župniku J. Karlinu 3 gld.

Za cerkev Jezusovega presv. Serca: Župnija Češnjica 5 gld. — Po č. P. Jožefu 12 gld.

Za najpotrebnejše misijone: Po č. g. župn. J. Karlinu 2 gld. — Neimen. po g. R. 2 gld.

Za tukajšno bratovščino Duš v vicah: Po č. P. Jožefu 1 gld.

Za kapelo v Marijanišču: Č. g. benef. Jož. Lombergar 2 gld. — M. S. 1 gld. 50 kr. — Č. g. kurat M. Poč 2 gld.

Za cerkev v Želimljah: C. g. benef. J. Lombergar 1 gld.

Za bratovščino sv. R. Telesa: M. S. 1 gld.

Za napravo zvonov pri cerkvi Jezusovega presv. Serca: Neimenovana 1 gld. — Iz Idrije po preč. g. dekanu J. Kogej 6 gld. — Marija Alijančič v Celovcu 2 gld. — Neznani 5 gld. — Mohorec 5 — Mohorec Mar. 5 — Ant. Cigoj 4 gld. — Herg Lovro 5 gld. — Jozefa Kur-nik hišna, 5 gld. — Ofer pri dopoldanji službi božji 76 gld. 99 kr., pri popoldanji službi božji 46 54½ kr. Mar. Bevec, kramarca, 5 — Terez. Bevec zasebnica 5 gld. — Ana Korošic 5 gld. — G. Ana Dolenc 5 gld. — Sim. Jakelj, klepar, 3 gld. — Jan. Haler, dominikanec, 1 gld. — Andr. Volc, župnik, 5 gld. — Uršulinke v Varaždinu 2 gld. — Ant. Aleš, dek. v Seimču, 5 gld. — Jan. Šafer, župnik 3 gld. — Josefa Šimuc, v Vipavi 5 gld. — Neimenovana 1 gld. — Neimenovana 60 kr. — Eord. Kogej, župnik, 2 gld. — Fr. Marešič, kaplan. 5 gld. — Marijana Gašperic, dekla, 1 gld. — Lor. Vošnjak, župn. 5 gld. — Jurij Rozman župn. 5 gld.

(Drugi dar. prih.)

Pogovori z gg. dopisovalci.

G. U. Z.: Naznanili založništvu in se določijo. — Zastran druge pismo, ako se bo dalo kaj storiti. — A. T.—š v C.: Poslano za štud. došlo. — G. J—b: Naročn. oddana. Hvala in pozdrav! — Rev. Tori: Serčna hvala. (Prejeli sicer tudi od drugod.) Brat. pozdrav. — G. Pr. v Jag.: Isočili založn. in upamo, da se spolni Vaš predlog. — G. C—lj v P.: Naročili, da se Vam pošlje Pozdravljeni! — S. Bonov. S.: Svetinje in bukv. za sv. Detinstvo dobijo zapisani v brat. brezplačno. Ako imate zapisanih, naznanite samo, koliko teh reči potrebujete. — G. Pod. Pres.: Sacra peragentur; Bog plačaj za milodare! —